

KURUM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU GERİ BİLDİRİM RAPORU

ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ

1. Öz Değerlendirme Çalışmaları

A. Paydaş Katılımı

Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR), Kurum'un güçlü ve gelişmeye açık yönlerini belirlemeye yönelik ve iyileştirme süreçlerine katkı sağlamayı amaçlayan bir rapordur. Bir başka deyişle, Kalite Kültürünün kurum genelinde özümsemesi için önemli bir araçtır. Bu açıdan bakıldığında, bu raporun hazırlanmasına ilişkin süreçlerin en önemli boyutlarından biri de paydaşların işbirliği içinde sürece dahil olmasıdır. Abdullah Gül Üniversitesi'nin 2019 yılı KİDR'sinde paydaşların katılımı Stratejik Plan hazırlanması aşamasında çok vurgulanmakla beraber, öz değerlendirme süreçlerine katılımının nasıl sağlandığının ve paydaşlarla işbirliğinin/paydaş katılımının sürekliliğinin hangi mekanizmalarla güvence altına alındığının yeterince açıklanmadığı ve buna ilişkin kanıtların da yetersiz olduğu görülmektedir. Bu nedenle, sürekli iyileştirme döngüsü içinde ölçme ve değerlendirmelerin yapılması ve çıkan sonuçlar doğrultusunda gerekli somut iyileştirmelerin yapılması ve bunların paydaşlarla paylaşılması gerekmektedir. Ayrıca, Kurum'un web sayfası paydaşlarla paylaşım noktasında yetersiz kalmaktadır (örn. iç paydaş olan öğrencilere yönelik Bologna bilgi paketi, tüm paydaşları ilgilendiren Kalite Komisyonu faaliyetleri vb gibi erişim sağlanamamaktadır). Kurum KİDR'sinde, paydaş katılımı ve işbirliğine ilişkin mevcut uygulamaların/mekanizmaların nasıl yürütüldüğü, izleme süreçleri ve bu süreçlere ilişkin iyileştirme çalışmaları hakkında açıklamaların ve kanıtların sunulması gerekmektedir. Mevcut kanıtlar sadece az sayıda yapılan toplantılar ile sınırlı olup, bu toplantılarda alınan kararlar ve bu kararların nasıl uygulamaya geçtiğine yönelik kanıtlar açısından yetersizdir (örn. Yönetim Bilimleri İşletme Bölüm toplantı tutanağında öğrencilerin daha fazla seçmeli ders istekleri dinlenmiş ve not alınmış ancak buna yönelik atılan adımlar ve bu adımların izlenmesi gibi süreçlere yönelik kanıtlara yer verilmemiştir). Kurum, öz değerlendirme sürecine dış paydaşların katkısının nasıl sağlandığına, iç paydaşlar için mevcut uygulamalara yönelik memnuniyet anketlerine ve bu anketlerin sonuçlarının nasıl değerlendirildiğine ilişkin kanıtlar sunmalıdır. Kurum KİDR'sinde öğrencilere yapılan ders ve öğretim elemanı memnuniyet anketlerinden, yemekhane ve kütüphane anketlerinden ve çeşitli odak grup çalışmalarından bahsetmektedir, ancak bu anketlere katılım oranı, anket sonuçlarının nasıl değerlendirildiği, ne gibi iyileştirme adımlarının atıldığı ve nasıl takip edildiği vb gibi konulara yönelik kanıt sunmamaktadır. Bu değerlendirmeler ışığında, Kurum'un paydaş katılımı ile ilgili olgunluk düzeyini dört olarak belirlemiş olmasının yeterli bilgi ve kanıtlarla desteklenmediği görülmektedir.

B. Kalite Komisyonu

Abdullah Gül Üniversitesi'ndeki Kalite Komisyonu ve ilgili yapıların standart görev tanımlarının yanısıra aktif olarak karar alma süreçlerine ne şekilde katıldığına ilişkin somut kanıtlar da sunulmalıdır. Bunun yanı sıra, Kurum KİDR'de Kalite Komisyonunun yaptığı çalışma ve toplantı tutanaklarına, bu toplantılarda alınan kararlar doğrultusunda yapılan faaliyetlere ve bu faaliyetlerin izlenmesi ve önlem alınmasına ilişkin kanıtlara yer vermelidir. KİDR'de yer alan toplantı tutanaklarının bir kısmı katılımcı listesi ve sunumlardan oluşmakta, toplantılarda alınan kararlara ve daha sonraki toplantılarda bu kararlar doğrultusunda yapılan uygulamalara yönelik kanıtlara yer verilmediği görülmektedir. Ayrıca, Kalite Komisyonuna verilen web linklerinde komisyona ait en yeni toplantının 2017 tarihli olduğu görülmektedir.

Kurum 2019 yılı KİDR'sinde kalite komisyonu ve çalışmalarına ilişkin olgunluk düzeyini dört yani "kalite komisyonu ve komisyona destek olmak amacıyla oluşturulan kalite odaklı organizasyonel yapılar; yetki, görev ve sorumlulukları doğrultusunda sistematik ve kurumdaki bütüncül kalite yönetimi kapsamında çalışmalarını yürütmekte; yürütülen uygulamalardan elde edilen bulgular izlenmekte ve izlem sonuçları değerlendirilerek iyileştirmeler gerçekleştirilmektedir" şeklinde ifade etmiştir. Yukarıda bahsedilen nedenler ışığında, bu olgunluk düzeyinden söz edilebilmesi için kalite komisyonunun çalışmalarında izleme ve değerlendirmenin nasıl yapıldığına ve bunların sonucunda gerçekleşen iyileştirmelere ilişkin somut kanıtlara yer verilmesi gerekmektedir.

2. Kurum İç Değerlendirme Raporları

A. Kurum İç Değerlendirme Raporları

"Kalite Yönetimi" çerçevesinde yükseköğretim kurumlarından asıl beklenen husus, başarılı bir kurumsal yönetimi ve sürekli iyileştirmeyi güvence altına almayı sağlayacak sistemleri oluşturmasıdır. Kurumsal İç Değerlendirme Raporları ise bu sistemin sürekli gözden geçirilmesi, değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi aşamalarını sağlayacak önemli bir araçtır. Bu bağlamda, üniversitelerin KİDR'lerinde ölçütlerle ilgili sistemin nasıl oluşturulduğu ve nasıl geliştirildiği sorularının cevaplarını sunması beklenir. Bir başka deyişle, KİDR'de sistemin nasıl yürütüldüğü, ilgili mekanizmaların nasıl işletildiği, izleme süreçlerinin nasıl organize edildiği ve yapılan iyileştirmelerin neler olduğu hakkında bilgilere ve bu bilgileri destekler nitelikte kanıtlara yer vermelidir. KİDR hazırlarken uygulamaların olgunluk düzeylerinin değerlendirilmesinde ise özellikle dikkat edilmesi gereken husus; rubrik ölçeğinde olgunluk düzeylerinin birer basamak olduğu ve bir önceki seviye tamamlandıktan sonra bir sonraki seviyeye geçilebileceğidir. Örneğin; planlaması henüz yapılmamış, planlaması yeni yapılmış ve uygulaması izlenen, veya Kurum'un geneline yayılmamış bir uygulamada 4.düzeyde olunduğunun belirtilmesi gerçekçi bir durum değildir.

Bu açıdan bakıldığında Abdullah Gül Üniversitesi tarafından hazırlanan 2019 yılı KİDR'de iyileştirilmesi gereken başlıca hususlar, uygulamalara ilişkin belirlemiş olduğu "olgunluk düzeyleri" ile "kanıtların" uyumu açısından ele alınmış, her bir olgunluk düzeyi için KİDR'de mutlaka yer verilmesi gereken açıklamalar ve kanıtlara ilişkin hususlara yönelik genel ilkeler ve takibinde de Kurum özelindeki açıklamalar aşağıda özetlenmiştir:

- Uygulamaya ilişkin 2.düzye olgunluk seviyesi için: İlgili ölçüt kapsamında Kurumun gelecek planları ile bu kapsamda beklenen hedef ve sonuçlar ifade edilmelidir.
- Uygulamaya ilişkin 3.düzye olgunluk seviyesi için: İlgili ölçüt kapsamındaki uygulamaların ne zaman başlatıldığı, nasıl yürütüldüğü, yürütmeden sorumlu birim/kişi/organizasyonel yapı hakkında bilgi verilmeli, ayrıca uygulamanın bütün birimleri kapsadığı, kalite güvence sisteminin bir parçası olduğu ve sürdürülebilirliğini güvence altına almak için yapılan uygulamalara ilişkin kanıt sunulmalıdır.
- Uygulamaya ilişkin 4.düzye olgunluk seviyesi için: İlgili ölçüt kapsamındaki uygulamaya ilişkin sonuçların nasıl izlendiği, analiz edildiği ve paydaşlarla (iç ve dış) birlikte değerlendirildiğinin kanıtları (kullanılan anket soruları, cevaplar üzerine hazırlanan analiz raporları ve aksiyon planları, vb.) ve bu sonuçlardan neler öğrenildiği ve ölçüt kapsamındaki uygulamalar kapsamında izlem süreçlerine ve bu doğrultuda yapılan iyileştirmelere ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.
- Uygulamaya ilişkin 5.düzye olgunluk seviyesi için: Uygulamanın sürdürülebilirliğinin nasıl güvence altına alındığı ve uygulamanın uzun süredir devam ettirildiğine ilişkin kanıtlara yer verilmeli, örnek olma durumu için ise hangi ortamlarda, hangi üniversitelerle/kurumlarla paylaşım yapıldığı sunulmalıdır.

KİDR yazımı ve özdeğerlendirme sürecinde eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme toplumsal katkı ana ve ilgili alt ölçütlerin kalite güvencesinin varlığı, bu sistemin sağlam temelli ve sürdürülebilir olmasının ön koşulunun sağlam temelli bir yönetim sistemi ile mümkün olduğu ve kurumun iç kalite güvence sisteminin kurulmuş ve işletiliyor olmasıyla yakından ilişkili olduğu genel kuralı unutulmaması gereken ana yaklaşım olmalıdır.

Yukarıda belirtilen genel açıklamalar kapsamında Abdullah Gül Üniversitesi'nin 2019 KİDR'inde bazı ölçütler için öngördüğü olgunluk düzeylerine ilişkin kanıtların yeterli düzeyde olmadığı görülmüş olup; aşağıda belirtilen hususların Kurumun ileride hazırlayacağı KİDR'lerin formatı ve içeriğinde iyileştirme yapmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.

Abdullah Gül Üniversitesi 2019 yılı KİDR'inde, ölçütlerin %31'inde 5 ve %41'inde ise 4 olgunluk düzeyine sahip olduğu belirtilmiştir. Söz konusu ölçütlerin %24'ünde ise olgunluk düzeyi 3 olarak ifade edilmiştir. Bu noktada, bir uygulamanın (ölçütün) 5 düzeyinde değerlendirilebilmesi için sağlaması gereken şartların ne olduğunu bir kez daha vurgulamakta yarar olduğu tespit edilmiştir. Bir Kurum'un ölçütlerin olgunluk düzeyini 5 olarak değerlendirebilmesi için aşağıdaki kriterlerin sağlanması gerekir:

- Kurumda yapılmış olan planlarda söz konusu uygulamayla ilgili planlamanın ve hedeflerin

- olması,
- Planların ilgili tüm birimlerde uygulamaya geçirilmiş olması ve tanımlı sürece göre yönetiliyor olması,
- Uygulama sonucunun izlenme ve değerlendirilmesinin düzenli olarak yapılıyor olması,
- Değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmelerin yapılmış olması/çevrimin birkaç kez tamamlanmış olması,
- Uygulamanın sürdürülebilirlik kazandığının ispatlanmış olması (bir kaç dönemdir uygulamanın geliştirilerek devam ettiriliyor olması),
- Uygulamanın örnek olma durumunun kurum dışından değerlendirmelerle (başka kurumlarla paylaşılması ve uygulanması) ortaya konmuş olması.

Dolayısıyla 5 düzeyinde değerlendirilen bir uygulamada bu aşamalarla ilgili kanıtlar sunulmalıdır. Ancak Abdullah Gül Üniversitesi 2019 yılı KİDR’i incelendiğinde, gerek raporda yer verilen açıklamalar gerekse sunulan kanıtlar, yürütülen çalışmaların kuruma özgü olduğunu, sürdürülebilir olduğunu ve/veya başka kurum/kurumlar tarafından örnek alındığını ortaya koymamaktadır.

Öte yandan, Düzeyi 4 olarak bildirilen uygulamalara ilişkin sonuçların analiz edildiği ve iç ve dış paydaşlarla birlikte değerlendirildiğinin kanıtları (kullanılan anket soruları ile bu anketler sonucu yapılan analiz raporlarının ve bu raporlar doğrultusunda oluşturulan aksiyon planlarının da hazırlanması vb.) sunulmalıdır. Olgunluk seviyesinin 4. düzeyde olabilmesi için ölçüt kapsamındaki uygulamalarda iyileştirmeler yapılmış olması gerekmekte ve bu kapsamda yapılmış iyileştirmeler anlatılmalıdır. Örneğin; Kurumun KİDR’inde kalite güvencesi başlığı altındaki tüm alt ölçütler için olgunluk düzeyi 4 ve kısmen 5 olarak ifade edilmiş olmakla birlikte sunulan kanıtların (ders değerlendirmesi yapıldığına dair öğretim elemanlarına gönderilen e-postaların ekran görüntüsü, bazı toplantı notları, TTO tarafından gerçekleştirilen üniversite-sanayi işbirliği kapsamındaki kurumların listesi, vb.) hemen hemen hiç birisi olgunluk düzeyinin 4 veya 5 seviyesinde olduğunun göstergesi değildir.

Kurum İç Değerlendirme Raporunda en önemli kısmın rapor içinde sunulan kanıtlar olduğu gözönünde bulundurularak Abdullah Gül Üniversitesi’nin 2019 KİDR’da kanıtlarla ilgili yapılabilecek geliştirmeler aşağıda özetlenmiştir:

- KİDR’de sunulan kanıtlar ile raporda açıklanan durumlar arasında mutlaka doğrudan ilişki olmalı; açıklamaların kanıtlara atıf yapması sağlanmalı ve genel kanıtlar sunularak kanıt arama işi değerlendiriciye bırakılmamalıdır. Örneğin, stratejik planın birçok ölçütte tekrar tekrar sunulması yerine söz konusu planın sadece ilgili kısmının kanıt olarak sunulmasının katma değeri daha yüksek olacaktır.
- Raporda sunulması beklenen kanıtların kurumun verileri kayıt altına aldığı (Örn. toplantı tutanağı ve imza listesi gibi) ispatı değil verinin analiz edildiğinin ispatı olmalıdır. Bu nedenle kanıtlar; kurumun planlamasını, uygulamasını, analizini, iyileştirmelerini ispatlamak üzere olmalıdır. Örneğin, olgunluk düzeyinin 4 olduğu belirtilen paydaş katılımı konusunda uygulanan memnuniyet anketlerinin sunulmasının yeterli olamayacağı unutulmamalı, bu kapsamda alınan paydaş geri bildirimleri göz önünde bulundurularak yapılan iyileştirmelerin sunulmuş olması beklenmektedir. Bir başka deyişle, kanıtlar PUKÖ döngüsünün adımlarını içermeli ve kapatıldığını gösterir nitelikte olmalıdır.
- KİDR’de sunulan kanıtlar, Kurumda hayata geçirildiği bahsedilen uygulamalarla birebir ilgili olmalı ve gerçek kanıt niteliği taşımalıdır. Örneğin; paydaş görüşlerinin alınması sürecinde veri toplama amacıyla çok sayıda arama konferansı, çalıştay ve toplantılar yapıldığına ilişkin ifadenin karşılığı olarak sunulan kanıtlar bu uygulamaların toplantı tutanakları veya toplantı sırasında çekilen fotoğraflar yerine sonuç raporları olmalıdır.
- KİDR’de sunulan kanıtlar, eğer olgunluk düzeyi 2’nin üzerinde olan durumu anlatmak üzere sunulacaksa verinin kayıt edildiğini değil, verinin analiz edildiğini gösteren nitelikte olmalıdır. Bu kanıtlar, Kurumun planlamasını, uygulamasını, analizini, iyileştirmelerini ispatlamak amacıyla kullanılmalıdır. Örneğin; 5. ve 4. Düzeyde olgunluk seviyesi bildiri yapılan Uluslararasılaşma ile ilgili ölçütler kapsamında Uluslararası anlaşmaların listesinin sunulması yerine, 4. Seviye için mevcut işbirliklerinin analiz edildiği ve değerlendirildiği bir raporun sunulması gerekir. Öğrenci geri bildirimlerinin birim birim (bir bölüme gelen seçmeli ders

sayısının artırılmasına yönelik talep) veya konu bazlı (yemekhane) olarak ayrı sunulması yerine tüm geri bildirimlerin birlikte analiz edildiği ve değerlendirildiğine ilişkin raporların kanıt olarak sunulması çok daha anlamlıdır.

KİDR'de sunulan kanıtın niteliğine özen gösterilmelidir. Örneğin; ebys ekran görüntüsü, danışma kurulu listesi, TTO tarafından üniversite-sanayi işbirliği kapsamındaki kurum listesi sunulmasının güçlü kanıt olarak değerlendirilemeyeceği göz önünde bulundurularak, bu sistemin kullanımı ile elde edilen sonuçlara ağırlık verecek kanıtlar kullanılmalıdır.

3. İyileştirme Çalışmaları

A. İyileştirme Çalışmaları

Abdullah Gül Üniversitesi 2017 yılında Kurumsal Dış Değerlendirme programına dahil olmuş ve değerlendirme takımı tarafından Kurum'un KGBR'si hazırlanmıştır. Ancak o günden bu yana hazırlanan KİDR'lere bakıldığında söz konusu KGBR'de geçen gelişmeye açık yönlerle ilişkin iyileştirme çalışmalarının ne ölçüde dikkate alındığına dair net bilgi ve kanıtlar yer almamaktadır. Ayrıca, değerlendirme takımı tarafından KGBR hazırlanırken planlama aşamasında olduğu söylenen bir çok konunun (ulusal ve uluslararası akreditasyon ajansları çalışmaları, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi'nin alınmasına yönelik adımlar, TYYÇ uyumuna ilişkin ders bilgi paketleri hazırlanması ve Kurum'un web sayfasından erişime açılması vb gibi), 2019 yılı KİDR'sine bakıldığında hala planlama noktasında olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra, Kurum tarafından hazırlanan 2018 ve 2019 yıllarına ait KİDR'ler, KGBR'de belirtilen iyileştirmeye açık yönlerle istinaden atılan adımlar ve alınan önlemler noktasına odaklanmalıdır. Ayrıca, her yıl düzenli KİDR hazırlamanın amacı bir önceki yıla kıyasla, hangi gelişmelerin ve iyileştirmelerin gerçekleştirildiğini kanıtlarla sunmaktır, Kurum'un bu konuyu da hassasiyet göstermesi önerilmektedir. Bunların yanı sıra, KİDR'de sunulan kanıtlara ait linklere girildiğinde ya ulaşılamamakta (örn. Bologna bilgi paketi) ya da güncellenmemiş (örn. Kalite Komisyonu) olduğu görülmektedir. Kurum'un kamuoyu ile şeffaf paylaşım yaptığı ana mecralardan biri olan web sayfası kalite özelinde yetersiz kalmaktadır (KGBR'ye web sayfasında erişim yoktur, Kalite Komisyonu çalışmaları ve toplantıları saha ziyaretinin gerçekleştirildiği 2017 yılından bu yana ya yapılmıyor ya da yapılıyorsa da Kurum web sayfasında güncellenmemektedir).

Son olarak, kurumsal gelişimin izlenebilirliğini daha açık ve şeffaf hale getirebilmek üzere Üniversitenin, geri bildirim raporunda sunulan tüm iyileştirme önerileriyle ilgili gerçekleştirilen veya gerçekleştirilmesi mümkün olmayan hususlara ilişkin değerlendirme yapılması, akademik hayata yansıtılmamış iyileştirme önerilerinin neden dikkate alınmadığına dair açıklamaya kanıta dayalı olarak daha açıklık getirmesi beklenmektedir.